

Podkarpacki Zespół Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego

**Wyniki planowania odmian
w doświadczeniach porejestrowych
w województwie podkarpackim**

**Łubin wąskolistny
2025**

mgr Mirosław Helowicz
Dyrektor SDOO Przecław

Stacja Koordynująca PDO w województwie podkarpackim
Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Przecławiu
39 – 320 Przecław
Tel. 17 5813194

Opracował:
mgr inż. Marcin Zaborniak

*Informacja zawiera wyniki plonowania odmian w doświadczeniach prowadzonych w województwie podkarpackim w ramach
Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego.*

LOZ – odmiana zalecana do uprawy na obszarze województwa
Wzorzec – średnia plonowania wszystkich badanych odmian
CCA – Odmiana z Katalogu Unijnego

Publikacja chroniona prawem wydawcy; każda reprodukcja całości lub jej części wymaga zgody wydawcy

Wydawca: SDOO Przecław
Druk: SDOO Przecław

Uwagi ogólne

Łubin wąskolistny jest tradycyjną rośliną bobowatą grubonasienną gleb lekkich i średnich, o mniejszym potencjale plonowania niż bobik i groch siewny. Niemniej korzyści wynikające z jego uprawy należy rozpatrywać zarówno ze względu na uzyskany plon nasion, jak i potencjalną zwyczajną plonowania rośliny następnej. Włączenie łubinu do zmianowania, zwłaszcza na słabszych stanowiskach pozwala na znaczącą poprawę warunków do uprawy roślin następnych, którymi często są zboża. W Krajowym rejestrze jest aktualnie 33 odmiany, różniących się cechami morfologicznymi i użytkowymi (plonowanie, cechy jakościowe nasion i inne). Hodowla odmian łubinu wąskolistnego ma w Polsce długą tradycję, dlatego też większość odmian z KR wyhodowano w krajowych firmach hodowlanych. Zdecydowana większość odmian (29) to formy o niskiej zawartości alkaloidów i niesamokończącym typie wzrostu. Grupa form o samokończącym typie wzrostu stanowi 15% ogólnej liczby odmian. Część rolników decyduje się na ich uprawę ze względu na bardziej równomierne i szybsze dojrzewanie. W minionym roku skreślono z KR jedną krajową, niskoalkaloidową odmianę o niesamokończącym typie wzrostu – Wars. W gatunku tym dostępne są też dwie formy o wysokiej zawartości alkaloidów, cenne do zasiewów zielonkowych na przyoranie (Karo, Oskar). Na początku 2025 roku do Krajowego rejestru wpisano jedną nową krajową odmianę niesamokończącą, niskoalkaloidową – Nefryt. W województwie podkarpackim w latach 2023-2025 doświadczenie odmianowe z łubinem wąskolistnym prowadzone było tylko w Nowym Lublińcu, w którym badano oprócz odmian zarejestrowanych także odmiany przed wpisaniem do Krajowego rejestru oraz jedną odmianę ze wspólnotowego katalogu CCA. Łącznie badano 25 odmian, (z czego 14 zarejestrowanych w kraju). Doświadczenie prowadzono w trzech powtórzeniach bez chemicznej ochrony przeciwko chorobom grzybowym, według metodyki COBORU. Oceny porażenia antraknozą wykonano w dwóch terminach: I – w fazie pełni kwitnienia roślin, II - w fazie od początku dojrzewania strąków na pędzie głównym. W celu uzyskania pełniejszej informacji o odmianach, poszerzono ją o wyniki doświadczeń zlokalizowanych w sąsiednich województwach: małopolskim (SDOO Węgrzce) i lubelskim (SDOO Cicibór Duży).

Wyniki doświadczeń

W roku 2025 średnie plonowanie łubinu wąskolistnego z wszystkich doświadczeń wyniosło 26,0 dt z ha i było wyższe o 1,9 dt z ha w porównaniu do średniej trzylecia 2023-2025. W Nowym Lublińcu średni plon nasion odmian w roku 2025 wyniósł 28,4 dt z ha, co stanowi wynik lepszy w porównaniu do wielolecia (24,1 dt z ha). Na przestrzeni ostatnich trzech lat wysoko w rejonie VI plonowały odmiany niesamokończące Pogo (109%), SM Kastor (107%) Agat i SM Orion (po 106% wzorca), a także odmiana samokończąca Regent (107%). Z odmian badanych drugi rok SM Cyrkon i SM Filemon uzyskały w dwuleciu po 104%. Duży wpływ na wysokość plonowania ma stopień porażenia chorobami. Obecnie największe zagrożenie dla łubinu stanowi antraknoza, lecz w analizowanym okresie nie było dużego nasilenia tej choroby, mimo braku ochrony chemicznej. Podobnie nie obserwowano w większym nasileniu innych chorób. Jedynie w Węgrzcach odnotowano czerwienienie liści, szarą plamistość liści i zgorzel naczyniową. Średnia wysokość roślin w rejonie VI w 2025 roku wyniosła średnio 63 cm poznaczając, że rośliny były wyższe średnio o 6cm w stosunku do wielolecia. Termin dojrzewania w związku z dużą ilością opadów w tym okresie wyniósł 108 dni (od siewu do dojrzałości technicznej) i był o 4 dni dłuższy niż w badanym trzyleciu. Masa 1000 nasion w roku 2025 wyniosła 125,8 g (wartość wyższa jak w analizowanym wieloleciu 121,2 g). Najdorodniejszymi nasionami wyróżniły się odmiany Agat i Bolero, najdrobniejszymi zaś SM Cyrkon i Regent.

Tabela 1. **Łubin wąskolistny**. Odmiany badane. Rok zbioru 2025.

Lp.	Odmiana	Rok wpisania do Krajowego Rejestru w Polsce	Rok włączenia do LOZ	Kod kraju Pochodzenia	Adres jednostki zachowującej odmianę, a w przypadku odmiany zagranicznej - pełnomocnika w Polsce
1	2	3	4	5	
Niesamokończące, niskoalkaloidowe					
1	Salsa	2015	2021		Poznańska Hodowla Roślin sp. z o. o., ul. Kasztanowa 5, 63-004 Tulce
2	Bolero	2016			Poznańska Hodowla Roślin sp. z o. o., ul. Kasztanowa 5, 63-004 Tulce
3	Roland	2017	2019		Hodowla Roślin Smolice sp. z o. o. Grupa IHAR, Smolice 146, 63-740 Kobylin
4	Agat	2019	2021		Hodowla Roślin Smolice sp. z o. o. Grupa IHAR, Smolice 146, 63-740 Kobylin
5	Bazalt	2019			Hodowla Roślin Smolice sp. z o. o. Grupa IHAR, Smolice 146, 63-740 Kobylin
6	Zorba	2021			Poznańska Hodowla Roślin sp. z o. o., ul. Kasztanowa 5, 63-004 Tulce
7	SM Orion	2022	2025		Hodowla Roślin Smolice sp. z o. o. Grupa IHAR, Smolice 146, 63-740 Kobylin
8	Pogo	2023			Poznańska Hodowla Roślin sp. z o. o., ul. Kasztanowa 5, 63-004 Tulce
9	SM Kastor	2023			Hodowla Roślin Smolice sp. z o. o. Grupa IHAR, Smolice 146, 63-740 Kobylin
10	SM Tales	2023			Hodowla Roślin Smolice sp. z o. o. Grupa IHAR, Smolice 146, 63-740 Kobylin
11	SM Cyrkon	2024			Hodowla Roślin Smolice sp. z o. o. Grupa IHAR, Smolice 146, 63-740 Kobylin
12	SM Filemon	2024			Hodowla Roślin Smolice sp. z o. o. Grupa IHAR, Smolice 146, 63-740 Kobylin
13	Nefryt	2025			Poznańska Hodowla Roślin sp. z o. o., ul. Kasztanowa 5, 63-004 Tulce
Samokończące, niskoalkaloidowe					
14	Regent	2009	2019		Hodowla Roślin Smolice sp. z o. o. Grupa IHAR, Smolice 146, 63-740 Kobylin

LOZ – Lista odmian zalecanych dotyczy 2025 roku. W styczniu 2026 zostanie zaktualizowana na kolejny rok.

Tabela 2. **Łubin wąskolistny**. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru: 2025.

Miejscowość		ZDOO Nowy Lubliniec	SDOO Cicibór Duży	SDOO Węgrzce
Powiat		Lubaczów	Biała Podlaska	Kraków
Kompleks rolniczej przydatności gleby		5	4	I
Klasa bonitacyjna gleby		IVb	III b	II
pH gleby w KCl		6,7	6,3	6
Przedplon		Jęczmień jary	Pszenica ozima	Rzepak ozimy
Data siewu	(dzień, miesiąc, rok)	28.03.2025	28.03.2025	11.03.2025
Obsada nasion	(szt/m ²)	100, 120*	100, 120*	100, 120*
Data zbioru	(dzień, miesiąc, rok)	01.08.2025	01.08.2025	21.08.2025
Nawożenie mineralne				
N	(kg/ha)	6	18	nie stosowano
P2O5	(kg/ha)	20	18	40
K2O	(kg/ha)	30	80	60
Inne zabiegi	(kg/ha)	Nitragina dla łubinu	Nitragina	Nitragina dla łubinu
Środki ochrony roślin				
Zaprawa nasienna	(nazwa, dawka)	Maxim 025 FS- 200 ml/100 kg	Maxim 025 FS- 200 ml/100 kg	Maxim 025 FS- 200 ml/100 kg
Herbicyd	(nazwa, dawka/ha)	Boxer 800 EC – 2,0 l/ha Stomp Aqua 455 CS – 1,5 l/ha	Boxer 800 EC-4l/ha Buster 100 EC – 1,5 l/ha	Boxer 800 EC – 3,0 l/ha Stomp Aqua 455 CS – 1,5 l/ha Fusilade Forte 150 EC – 1,2 l/ha
Insektycyd	(nazwa, dawka/ha)	Cyperkill Max 500 EC – 0,05 l/ha	Apis 200 SE – 0,25 l/ha	Cyperkill Max 500 EC – 0,05 l/ha
Inne zabiegi (desykacja)	(nazwa dawka/ha),	Roundup Power Max 720 – 2 kg/ha	-	-

*odmiany niesamokończące 100 szt., samokończące 120 szt.

- zabiegu nie wykonano

Tabela 3. **Łubin wąskolistny**. Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru: 2025.

Lp.	Cecha		Nowy Lubliniec	Cicibór Duży	Węgrzce
1	Wysokość roślin	(cm)	74	57	58
2	Wyleganie w fazie końca kwitnienia łanu	(skala9°)	8,5	9,0	9,0
3	Wyleganie przed zbiorem	(skala9°)	8,4	8,0	8,1
4	Długość okresu od siewu do początku kwitnienia	(l. dni)	69	69	62
5	Długość okresu od siewu do dojrzałości technicznej	(l. dni)	107	108	109
6	Liczba dni od początku do końca kwitnienia łanu	(l. dni)	14	13	15
7	Pękanie nasion	(skala9°)	9,0	9,0	8,1
8	Równomierność dojrzewania	(skala9°)	7,9	8,6	7,1
9	Udział roślin zielonych	(%)	2,6	0,0	0,0
10	Porażenie przez choroby: Antraknoza	(skala9°)	9,0	8,5	9,0
11	Czerwienienie liści	(skala9°)	9,0	9,0	8,4
12	Szara plamistość liści (opadzina liści)	(skala9°)	9,0	9,0	6,5
13	Zbiór + omłot	(data)	01.08.2025	01.08.2025	21.08.2025
14	Masa 1000 nasion	(g)	127,0	113,8	136,6
15	Wilgotność nasion podczas zbioru	(%)	11,8	10,6	15,3
16	Plon nasion	(dt zha)	28,4	17,3	32,2

Wyniki średnie z wszystkich badanych odmian.

Tabela 4. **Łubin wąskolistny**. Plon nasion odmian (% wzorca). Rok zbioru 2025.

Lp.	Odmiana	Nowy Lubliniec	Cicibór Duży	Węgrzce
Wzorzec, dt z ha		28,4	17,3	32,2
Niesamokończące, niskoalkaloidowe				
1	Salsa	90	82	109
2	Bolero	91	96	83
3	Roland	118	118	87
4	Agat	102	121	103
5	Bazalt	83	96	91
6	Zorba	95	93	107
7	SM Orion	95	111	99
8	Pogo	127	110	111
9	SM Kastor	97	113	113
10	SM Tales	99	87	100
11	SM Cyrkon	103	100	99
12	SM Filemon	104	78	105
13	Nefryt	89	86	98
Samokończące, niskoalkaloidowe				
14	Regent	106	110	96

Wzorzec: średnia z wszystkich badanych odmian

Tabela 5. **Łubin wąskolistny**. Plon nasion odmian (% wzorca). Rok zbioru 2025, 2024, 2023.

Lp.	Odmiana	2025	2024	2023	2024-2025	2023-2025
Wzorzec, dt z ha		26,0	18,8	27,5	22,4	24,1
Niesamokończące, niskoalkaloidowe						
1	Salsa	96	92	100	94	97
2	Bolero	89	86	106	88	95
3	Roland	105	103	102	104	103
4	Agat	107	101	109	104	106
5	Bazalt	89	99	96	93	94
6	Zorba	99	95	91	98	95
7	SM Orion	101	112	106	106	106
8	Pogo	117	95	111	107	109
9	SM Kastor	107	105	107	106	107
10	SM Tales	97	101	105	99	101
11	SM Cyrkon	101	109		104	
12	SM Filemon	98	112		104	
13	Nefryt	92				
Samokończące, niskoalkaloidowe						
14	Regent	103	106	111	104	107
Liczba doświadczeń		3	3	3	6	9

Wzorzec: średnia z wszystkich badanych odmian

Tabela 6. **Łubin wąskolistny**. Ważniejsze cechy rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca). Rok zbioru 2025, 2024, 2023.

Lp.	Odmiana	Liczba lat badań	Wyleganie przed zbiorem - skala 9°		Wysokość roślin - cm		Liczba dni od siewu do:			
			2025	2023-2025	2025	2023-2025	Początku kwitnienia		Dojrzałości technicznej	
							2025	2023-2025	2025	2023-2025
Wzorzec			8,1	7,9	63	57	67	63	108	104
Niesamokończące, niskoalkaloidowe										
1	Salsa	3	-1,4	-0,6	0	4	2	1	3	2
2	Bolero	3	-0,9	-0,5	3	1	1	1	1	0
3	Roland	3	0,1	0,3	1	-1	-2	-2	-2	-2
4	Agat	3	-0,6	-0,2	4	1	0	1	1	1
5	Bazalt	3	0,5	-0,4	6	6	2	2	1	0
6	Zorba	3	0,1	0,2	0	-1	0	0	1	0
7	SM Orion	3	0,2	0,0	1	1	-1	-1	-2	-2
8	Pogo	3	0,2	0,0	-1	0	-1	-1	0	0
9	SM Kastor	3	0,4	0,4	0	1	-1	0	2	1
10	SM Tales	3	0,5	0,1	-2	-3	0	0	1	0
11	SM Cyrkon	2	0,1	0,2	-5	-2	-1	0	-3	-2
12	SM Filemon	2	0,5	0,3	-3	1	-1	-1	-1	0
13	Nefryt	1	0,4		3		1		3	
Samokończące, niskoalkaloidowe										
14	Regent	3	-0,3	0,2	-5	-4	-2	-2	-3	-2
Liczba doświadczeń			2	4	3	9	3	9	3	9

Wyniki pochodzą tylko z tych doświadczeń, w których dana choroba wystąpiła; wyższa wartość w skali 9° oznacza ocenę korzystniejszą.
Wzorzec: w roku 2025-2023 średnia z wszystkich badanych odmian,
Liczba doświadczeń dla okresu 2023-2025 odnosi się do odmian badanych trzy lata, dla badanych dwa lata jest odpowiednio mniejsza.

Tabela 7. **Łubin wąskolistny**. Ważniejsze cechy rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca).
Rok zbioru 2025, 2024, 2023.

Lp.	Odmiana	Liczba lat badań	Długość fazy kwitnienia		Równomierność dojrzewania		Masa 1000 nasion	
			Liczba dni		Skala 9°		g	
			2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025
Wzorzec			14	13	7,9	7,6	125,8	121,2
Niesamokończące, niskoalkaloidowa								
1	Salsa	3	0	0	-4	-5	2,5	-0,7
2	Bolero	3	-1	-1	-0,3	-0,3	13,4	10,7
3	Roland	3	3	3	0,8	0,5	-4,1	-1,2
4	Agat	3	-3	-3	-0,8	-1,2	11,8	12,4
5	Bazalt	3	0	-1	0,0	0,3	-0,4	-2,3
6	Zorba	3	2	1	-0,2	-0,4	4,5	3,6
7	SM Orion	3	-2	-1	0,2	0,3	5,0	3,1
8	Pogo	3	0	1	-0,4	-0,2	3,0	3,8
9	SM Kastor	3	-1	-1	-0,3	-0,4	-5,7	-4,3
10	SM Tales	3	-1	0	-0,2	0,3	-2,1	1,1
11	SM Cyrkon	2	1	1	0,8	1,0	-17,1	-14,8
12	SM Filemon	2	-1	-1	0,3	0,4	-7,9	-8,3
13	Nefryt	1	0		-0,4		8,8	
Samokończące , niskoalkaloidowe								
14	Regent	3	2	2	0,8	0,8	-11,9	-7,9
	Liczba doświadczeń		3	9	3	6	3	9

Wyniki pochodzą tylko z tych doświadczeń, w których dana choroba wystąpiła; wyższa wartość w skali 9° oznacza ocenę korzystniejszą.

Wzorzec: w roku 2025-2023 średnia z wszystkich badanych odmian,

Liczba doświadczeń dla okresu 2023-2025 odnosi się do odmian badanych trzy lata, dla badanych dwa lata jest odpowiednio mniejsza.

Dużym zagrożeniem jest antraknoza – w badanym trzyleciu choroba wystąpiła w niewielkim nasileniu jedynie w Ciciborze Dużym, lecz należy pamiętać o jej potencjalnym zagrożeniu.

Charakterystyka odmiany łubinu wąskolistnego wpisanej do Krajowego rejestru w roku 2025 – wg COBORU, LOO – 2025

NEFRYT - Odmiana niesamokończąca, niskoalkaloidowa, przeznaczona do uprawy na nasiona paszowe. Plon nasion średni do dużego, plon białka bardzo duży. Masa 1000 nasion duża. Zawartość białka ogólnego w nasionach bardzo duża, tłuszczu surowego średnia, alkaloidów bardzo mała, włókna surowego mała. Termin kwitnienia i dojrzewania roślin nieco późniejszy od średniej, okres kwitnienia średni. Rośliny dość wysokie. Odporność roślin na wyleganie w fazie końca kwitnienia i przed zbiorem średnia. Równomierność dojrzewania średnia. Odporność na fuzaryjne wędnięcie i antraknozę – średnia, na szarą plamistość liści – większa od średniej. Optymalna obsada roślin w uprawie na nasiona około 100 szt./m².

Hodowca: Poznańska Hodowla Roślin sp. z o. o., ul. Kasztanowa 5, 63-004 Tulce